

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

PATIALA

On line paper

25 ਦਸੰਬਰ 2025 ਵੀਰਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਚੌਥਾ ਸਾਲ

w.e.f. 15 August 2022

ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

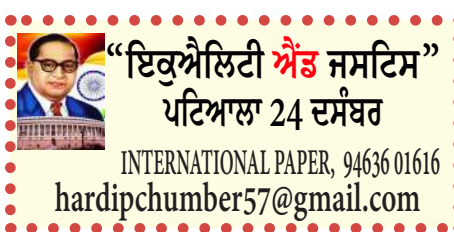

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773)

ਹਰਪਾਲ ਚੀਮਾ ਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਸੇਵਾ ਪੋਰਟਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਕੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ

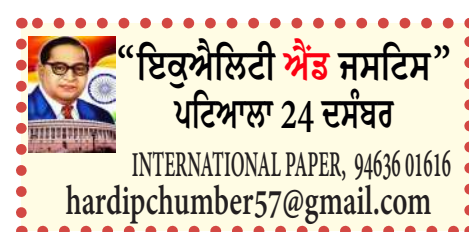
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਸੇਵਾ ਪੋਰਟਲ ‘ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ 100% ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅੱਜ ਇਥੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੇਸ ਲੋਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਡਿਜੀਟਲ ਤਬਦੀਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ

ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਏ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੋਰਟਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ‘ਸੇਵਾ ਮੇਲਿਆਂ’ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1,11,233 ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਈ-ਕੇਵਾਈਸੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਇਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਦਿੱਤੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜੋ ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਟਰਫੇਸ ਤੇ ਜਾਣੂੰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਰੁਕਾਵਟ ਜੋ ਇਸ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀ ਸਖ਼ਤ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਚੀਮਾ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵੰਡ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਮੌਕੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਭਲਾਈ

ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੋਹਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਸ਼ਨ-ਮੋਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ 3.15 ਲੱਖ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਵਿੱਤ ਆਲੋਕ ਸ਼ੇਖਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇ. ਐਮ.ਕੇ. ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਡ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਮਾਂਬੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ 1,350 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ 3,100 ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਜੂਨ 2026 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 3,000 ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਜਿੰਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ, 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 17,000 ਖੇਡ ਕਿੱਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਖੇਡ ਪੋਰਟਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ 43 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਯੁਵਾ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਅਥਾਹ ਉਰਜਾ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਖੇਡ ਨੀਤੀ 2023 ਮੁਤਾਬਕ ਸੂਬੇ ਭਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਟੇਡੀਅਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ‘ਤੇ 1350 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾੜ, ਗੇਟ, ਜੌਗਿੰਗ ਟਰੈਕ, ਪੱਧਰਾ ਖੇਡ ਦਾ ਮੈਦਾਨ, ਰੁੱਖ, ਵਾਲੀਬਾਲ ਕੋਰਟ, ਸਟੇਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਉਰਜਾ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 3000 ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਜਿੰਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਅਧੀਨ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ 1000 ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ 35 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਜਿੰਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰਬੈਲ, ਵੇਟ ਲਿਫਟਿੰਗ ਸੈੱਟ, ਬੈਂਚ, ਡੰਬਲ ਸੈੱਟ, ਕੋਟਲਬੈਲ ਸੈੱਟ, ਰੈਕ, ਫਲੋਰ ਮੈਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਉਪਕਰਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 17000 ਖੇਡ ਕਿੱਟਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਲੀਬਾਲ ਅਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ (ਹਰੇਕ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਾਲੀਬਾਲ ਅਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਅਤੇ ਦੋ ਨੈੱਟ), ਕ੍ਰਿਕਟ ਲਈ ਦੋ ਬੱਲੇ, ਵਿਕਟ, ਛੇ ਟੈਨਿਸ ਗੇਂਦਾਂ

ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ, 2026 ਤੱਕ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ 5600 ਖੇਡ ਕਿੱਟਾਂ ਵੰਡਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਖੇਡ ਪੋਰਟਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀ ਇੱਕ ਕਲਿੱਕ ‘ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਆਨਲਾਈਨ ਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ, ਆਨਲਾਈਨ ਡੀ.ਬੀ.ਟੀ., ਖੇਡ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਉਣ, ਗਰਾਊਂਡ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ, ਈ-ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਨਤੀਜੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ, ਪੈਨਸ਼ਨ/ਵਜ਼ੀਫੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 10,000 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਂ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੈਕਿੰਗ, ਐਡਵੈਂਚਰ, ਟੀਮ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਕੈਂਪ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪੱਲਣਪੁਰ, ਸਿਸਵਾਂ, ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ (ਮੁਹਾਲੀ), ਟਿੱਬਾ ਟਪਰੀਆ (ਰੋਪੜ), ਨਾਰਾ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ), ਅਤੇ ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ ਰੱਖ (ਤਰਨਤਾਰਨ) ਵਿਖੇ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ 43 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸੈਕਟਰ 42 ਏ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਯੁਵਾ ਭਵਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ 200 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ, 400

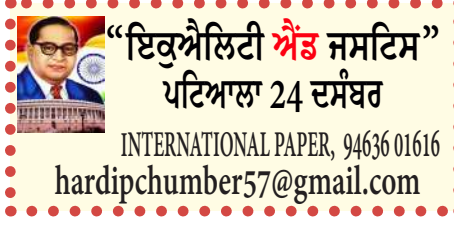
ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲਾ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ, ਇੱਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹਾਲ, ਸੈਮੀਨਾਰ ਰੂਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਡ ਨੀਤੀ 2023 ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਜਟ ਨੂੰ ਸਾਲ 2023-2024 ਵਿੱਚ 350 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਸਾਲ 2024-25 ਲਈ 1000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਹਾਲੀ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ 10.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਹਾਕੀ ਟਰਫਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਸਪੋਰਟਸ ਸਟੇਡੀਅਮ ਸੈਕਟਰ 78 ਵਿੱਚ 9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਟਰੈਕ ਦਾ ਕੰਮ ਮਾਰਚ, 2026 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਪੋਰਟਸ ਮੈਡੀਸਨ ਕਾਡਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਕਾਡਰ ਲਈ 92 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਰ ਯਤਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਅਥਾਹ ਉਰਜਾ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ 30 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦੀ ਗਸ਼ਤ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ (CDL) ‘ਤੇ ਸੈਮੀ-ਟਰੱਕ ਚਲਾ ਰਹੇ 30 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 49 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਂਡ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ (CBP) ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਐਲ ਸੈਂਟਰੋ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ 23 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 12 ਦਸੰਬਰ ਦਰਮਿਆਨ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਇਹ

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਹ ਲੋਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ੀ ਮਾਰਗਾਂ ‘ਤੇ ਟਰੱਕ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ। ਫੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 30 ਭਾਰਤੀ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਚੀਨ, ਰੂਸ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10 ਅਤੇ 11 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ‘ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਹਾਈਵੇਅ ਸੈਂਟੀਨਲ’ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਹੈ। ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ ਟਰੱਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਟਰੱਕਾਂ ਕਾਰਨ ਕਈ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰੇ ਸਨ। ਐਲ ਸੈਂਟਰੋ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੁੱਖ ਪੈਟਰੋਲ ਏਜੰਟ ਜੇਸਫ ਰੇਮੇਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਟਰੱਕ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਦਸਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਧੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਕਈ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਟਰੱਕ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ

ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ‘ਹੈਰੀਟੇਜ ਸਟ੍ਰੀਟ’ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟ: SGPC ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਮਗਰੋਂ 25 ਕਰੋੜ ਦਾ ਬਜਟ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਦਸੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ‘ਹੈਰੀਟੇਜ ਸਟ੍ਰੀਟ’ (ਵਿਰਾਸਤੀ ਮਾਰਗ) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (SGPC) ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗਜ਼ ਨੇ ਮਾਰਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਗੇਟ ‘ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ

ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਵੇਗੀ।

ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਕੰਮ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਜਟ ਲੈਪਸ (ਖ਼ਤਮ) ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ

ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸਟ੍ਰੀਟ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਆਪ (AAP) ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ.

ਵੱਲੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਉਣ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਲਖੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਾਂਵਾਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਰਜ਼ ‘ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਮਾਰਗ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਰਗ NH 503 ਤੋਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਸੰਗਮਰਮਰ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਦਿੱਖ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਥਿਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ - ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਐਲਾਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਦਸੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ ਵਿਰੁੱਧ, ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਵਿਖੇ 800MW ਦੇ ਦੋ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2025 ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮਿਤੀ 22/12/25 ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪੀਐੱਸਈਬੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼, ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ਲੀ ਮੋਰਚਾ, ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਆਈਟੀ ਐਂਡੀਸਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਐਚਆਰ ਐਂਡੀਸਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਅਕਾਊਂਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਦਿ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ “ਪਾਵਰ ਸੈਕਟਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ” ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ, ਉਕਤ ਤਿੰਨੋਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਾਵਰ ਸੈਕਟਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸਾਂਝੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥ, ਇੰਜ. ਅਮਨਦੀਪ ਜੋਹਲਵੀ ਅਤੇ ਇੰਜ ਜਤਿੰਦਰ ਗਰਗ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਪਾਵਰਕੌਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪਾਵਰ ਸੈਕਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਮੂਹਿਕ ਛੁੱਟੀ ਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਓਹਨਾ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਇਕੱਠੇ ਇੱਕ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ, ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੀ

ਮਿਤੀ 2.1.2026 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਜ਼ੋਨਲ ਧਰਨਾ ਅਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ
ਮਿਤੀ 6.1.2026 ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਜ਼ੋਨਲ ਧਰਨਾ ਅਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ
ਮਿਤੀ 9.1.2026 ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਜ਼ੋਨਲ ਧਰਨਾ ਅਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ
ਮਿਤੀ 15.1.2026 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਜ਼ੋਨਲ ਧਰਨਾ ਅਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ
ਮਿਤੀ 20.1.2026 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਜ਼ੋਨਲ ਧਰਨਾ ਅਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ
ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਨਤਕ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਬਚਾਈਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮਿਤੀ 14/12/25 ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਓਹਨਾ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਮਿਤੀ 23/12/25 ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪੀਐੱਸਪੀਸੀਐੱਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੰਗਰਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲਿਆ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 30/12/25 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਾਵਰ ਸੈਕਟਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਜੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਨਤਕ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਦਾਖ਼ਲ ਦੇਣ।

ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਅਵਾਰਾ ਲਾਵਾਰਸ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਝੁੰਗੀਆਂ ਝੁੱਪੜੀਆਂ ਹਟਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਦਸੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ () ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 56 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਬਡੂੰਗਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰਿੰਦਰ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਡਾਗ ਲਵਰਸ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਝੁੰਗੀਆਂ—ਝੁੱਪੜੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਇਲਾਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਮਨਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਵਾਲੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਮੇਅਰ ਕੁੰਦਨ ਗੋਗੀਆ ਅਤੇ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ੋਰਿੰਦਰ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀਆਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਦੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅਵਾਰਾ—ਲਾਵਾਰਸ ਕੁੱਤਿਆਂ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਛੋਟੀਆਂ—ਛੋਟੀਆਂ ਝੁੰਗੀਆਂ—ਝੁੱਪੜੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ 15 ਤੋਂ 20 ਕੁੱਤੇ ਅਵਾਜਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾ

ਰਹੇ ਹਨ। ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਥੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਨੇਕਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਘਰ ਜੇਕਰ ਸਮਾਰੋਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਡਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾਗ ਲਵਰਜ਼ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਥੇ ਝੁਗੀ ਝੋਪੜੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਹ

ਇੱਥੇ ਕੁਤਿਆਂ ਲਈ ਰੈਣ ਬਸੇਰੇ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਮਲ—ਮੂਤਰ ਨਾਲ ਫੈਲ ਰਹੀ ਗੰਦਗੀ ਸਵੱਛਤਾ ਨੂੰ ਖੋਹਾ ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੈਅ ਮੁੱਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੱਤਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਰੈਣ ਬਸੇਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ, ਆਦਰਸ਼ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਦੀਪ ਕੌਰ, ਨੀਰਜ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਆਦਿ ਮੰਗ ਕਰਤਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਦਸੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਾੜ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾ (ISRO) ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਪਲਬਧੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਰਾਕੇਟ, LVM3-M6 ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀ AST ਸਪੇਸਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ‘ਬਲੂਬਰਡ ਬਲਾਕ-2’ (Bluebird Block-2) ਸੰਚਾਰ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਲੇਅ ਅਰਥ ਆਰਬਿਟ (LEO) ਵਿੱਚ

ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਹਰੀਕੇਟਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਲਾਂਚ ਪੈਡ ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ 8:54 ਵਜੇ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਵਾਲੇ 43.5 ਮੀਟਰ ਉੱਚੇ ਇਸ ਰਾਕੇਟ ਨੇ ਲਗਪਗ 15 ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6,100 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਜ਼ਨੀ

ਵਪਾਰਕ ਸੌਦੇ ਤਹਿਤ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਸਿੱਧਾ ਸਮਾਰਟਫੋਨਾਂ ‘ਤੇ ਹਾਈ-ਸਪੀਡ ਸੈਲੂਲਰ ਬ੍ਰੌਡਬੈਂਡ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 4G ਅਤੇ 5G ਵੀਡੀਓ, ਵੀਡੀਓ ਕਾਲਾਂ ਅਤੇ ਡੇਟਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਸਫਲ ਲਾਂਚਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ LVM3 ਰਾਕਟ ਨੇ ਚੰਦਰਯਾਨ-2 ਅਤੇ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਸਮੇਤ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਠ ਸਫਲ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

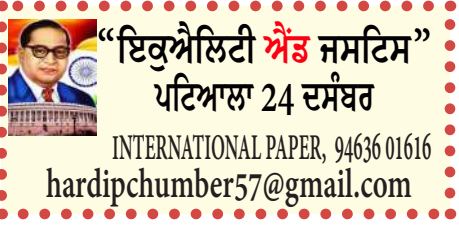
66 ਕੂਕਾ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅਗੇਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਦਸੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹਰ ਸਾਲ 17 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜੇ ਗਏ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ

ਕਰਨ ਵਾਲੇ 66 ਕੂਕਾ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਰਕ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅਗੇਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਰਾਜ ਐਸ.ਤਿੜਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਕ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ, ਐਸ.ਪੀ.ਸਤਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਰਕ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਨਾਮਧਾਰੀ, ਸਹਾਇਕ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਸਜੀਲਾ ਖਾਨ, ਕਾਰਜ ਸਾਧਕ ਅਫ਼ਸਰ ਚੰਦਰ

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਕੌਂਸਲ ਸੈਸ਼ਨ, ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ, 25-12-1927

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਹਾੜ ਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਚੀ ਗਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਪੰਡਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ। ਮਹਾੜ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁੱਜਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ

ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫਤੇਖਾਨ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੋਲ ਨੇੜੇ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਗੁੱਜਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਤੇਖਾਨ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ‘ਤੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਫੜ ਲਏ, ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਅਰਥ ਗਈਆਂ। “ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬਚਨ ਨਹੀਂ ਤੋੜਾਂਗਾ,” ਉਸਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪੰਡਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 7,000 ਤੋਂ 8,000 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ ਵੇਲਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੇੜੇ ਹੀ ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਲਟਕਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਐਲਾਨ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ:

ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਂ ਮਹਾਰ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਉਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੈ। 1. ਹੰਕਾਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਸਾਰੀਆਂ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀਰਜ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਹਾਂ, ਇੱਕੋ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਾਂ। 2. ਵੈਸ਼ਨਵ ਧਰਮ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਾ ਸੰਸਾਰ, ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਭਰਮ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। 3.

ਭਗਵਾਨ: ਅਰਜੁਨ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਹੈ। 4. ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਤੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਾਅ ‘ਤੇ ਲਗਾਓ। 15 ||

ਜਿਸਨੇ ਵੀ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਡਰੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। 16 || ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਹੈ? ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਛੂਹਣ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਅਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। 17|

ਇਹ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਯੁੱਧ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਗਾਓਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋਗੇ। |8||

ਤੁਸੀਂ ਮਰ ਜਾਓਗੇ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਵੋਗੇ। ਇਸ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਠੋ, ਸਾਥੀਓ, ਅਤੇ ਧੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰੋ। |9||

ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ? ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵਿਚਾਰ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹੋ? ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋ। ਸਾਨੂੰ ਤੈਰ ਕੇ ਪਾਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। |10||

ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ਼ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸੀ। ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਜਲਾਉਣ ਲਈ ਮੰਡਪ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਵਟੀ ਵੇਦੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੋ ਲੋਕ ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਜਲਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਉਹ ਹੁਣ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ, ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਲਈ ਵੇਦੀ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੰਡਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਲੋਕ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਹ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਤਹਿ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੌਂਸਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮਹਾਦ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਕੌਂਸਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਮਿਤੀ 25 ਦਸੰਬਰ, 1927
ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਤਲਾਅ ‘ਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣਗੇ।

ਦੁਪਹਿਰ 12:30 ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ। ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਜਲਣ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭਾਸ਼ਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਲਾਅ ‘ਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਸ਼ਾਮ 7:30 ਵਜੇ ਸਨੈਕਸ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸੱਤਿਆਸ਼ੋਧਕ ਤਮਾਸ਼ਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ, ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ,

“ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਭਰਾਵੇ ਅਤੇ ਭੈਣੇ, ਮੈਂ ਖੁਦ ਇੱਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਸੰਨਿਆਸੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਭਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ, ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਪੜ੍ਹੋਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੂਦਰ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਜੀਭ ਕੱਟ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਸੀਸਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ। ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਅਛੂਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਸਹਿਣੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਖ਼ਤ ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਸੰਤ ਗਿਆਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਡਟੇ ਰਹੇ। ਗਿਆਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਇਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖੇ ਹਨ ਜੋ ਅੱਜ ਲੱਭਣੇ ਔਖੇ ਹਨ। ਅੱਜ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਛੂਤ ਸੰਤਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਗ੍ਰੰਥ ਹਨ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ। ਅਸੀਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਸੰਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਕੀ ਹਾਲਤ ਹੈ? ਸੰਤ ਬਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੀ ਕਮਾਇਆ ਹੈ? ਕੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੂਤਛਾਤ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ? ਛੂਤਛਾਤ ਦਾ ਕਲੰਕ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਤਾ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਮਹਾਰ ਸੰਤ ਇੱਕ ਮਹਾਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਹਾਰ ਸੰਤ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ!

ਅੱਜ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ

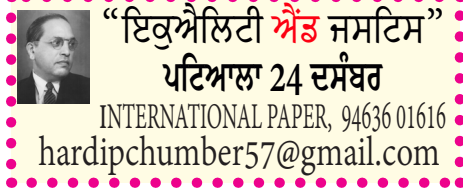
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਭਿੱਖੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਨੇ ਭਿੱਖੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਿਉਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ? ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਜ ਸੱਚ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਮਾਜ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਨੇ ਭਿੱਖੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਿੱਖੂਆਂ ‘ਤੇ ਕਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਨਾ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਿੱਖੂਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਦਾ ਭਿੱਖੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਭਿੱਖੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਹੈ। ਅੱਜ, ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਭਿੱਖੂਰੰਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਭੀਖ ਮੰਗਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੇਟ ਭਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਿੱਖੂਆਂ ਲਈ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਭਿੱਖੂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਉਹ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ‘ਤੇ ਸੁਆਹ ਮਲਦੇ ਹਨ। ਭਿਆਨਕ ਡਰੋਡਲਾਕ, ਲੰਬੀਆਂ ਦਾੜ੍ਹੀਆਂ, ਹਾਰ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਇਕੱਲੇ ਭਿੱਖੂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ; ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਹਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਅੱਜ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਪਤਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋ ਰਹੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ। ਕਿ ਇਹੀ ਸੱਚੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸੰਤ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਨਵੇਂ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਲੋਕ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨਗੇ। ਨਵੇਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੱਜ, ਸਿਰਫ਼ ਸੰਤ ਹੋਣ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਹੀ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬਿਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ, ਸਿਰਫ਼ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਤਮ-ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।” ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸੰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੰਬਈ ਖੇਤਰ ਮਹਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐੱਸ. ਵੈਂਕਟਰਾਓ,

ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜਾਦਿਆਂ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ

ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ,24 ਦਸਬੰਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ)- ਲਿਟਲ ਸਟਾਰ ਬਚਪਨ ਪਲੇਅ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਹਾਈਟਸ ਐਂਡ ਹਾਈਟਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜਾਦਿਆਂ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਨਮ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ

ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ, ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਬਾਂਸਲ ਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੰਜੋ ਸਿੰਗਲਾ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸ਼ਹਾਦਤੀ ਸਫ਼ਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਰਬੰਸ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੀ

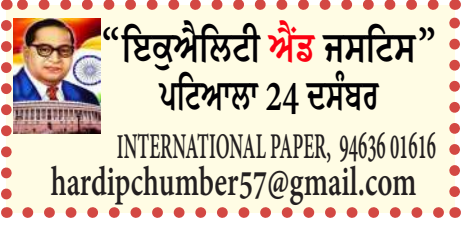
ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜਾਦੇ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ।ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜਾਦੇ ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਨੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿਣਵਾਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ

ਭਾਈ ਅਨੰਤਰਾਓ ਚਿੱਤਰੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਵਤਾਰਕਰ, ਸੁਬੇਦਾਰ ਸਾਵਦਕਰ, ਡੀ.ਵੀ. ਪ੍ਰਧਾਨ, ਐਮ.ਕੇ.ਕਰਨਿਕ, ਦਿਵਾਕਰ ਸੰਜੀਵਬੁਗਰ, ਰੇਵਾਕਰ ਸੰਜੀਬੁਗਰਕੇ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਗਾਇਕਵਾੜ, ਅੰਨਾਸਾਹਿਬ ਪੇਟਨਿਸ, ਚਾਂਗਦੇਵ ਮੋਹਿਤੇ, ਸ਼ਾਂਤਾਰਾਮ ਅਨਾਜੀ ਉਪਸ਼ਾਮ, ਏ. ਕਵਾਲੀ, ਦੇਵਰਾਓ ਨਾਇਕ, ਅਮ੍ਰਿਤਰਾਓ ਰਣਖਾਂਬੇ, ਤੌਰਾਓ ਗਾਇਕਵਾੜ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹੰਤਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਪਤਿਤਪਾਵਨ ਦਾਸ ਬੁਵਾ, ਗਣਪਤਬੁਵਾ ਉਰਫ਼ ਮਡਕੇਵਨਾਥ ਜਵਾਗਨਾਥ, ਸ਼ਿਵਨਾਥ ਜਵਾਗਵਾੜ, ਡਾ. ਤਾਰਕਨਾਥ, ਗਣੇਸ਼ਨਾਥ ਸਿੱਧਨਾਥ, ਬੁੱਧਨਾਥ ਵਿੱਠਲਨਾਥ, ਭਵਿਕਨਾਥ ਭਦਕਨਾਥ, ਚੰਦਨਨਾਥ ਭਦਕਨਾਥ, ਭਦਕਨਾਥ ਅਲਖਨਾਥ, ਸੇਵਕਨਾਥ, ਕੇਸ਼ਵਨਾਥ ਅਤੇ ਮਾਧਵਦਾਸ। ਦੇਵਕਾਦਾਸ, ਮੇਨੀਨਾਥ ਤਾਰਕਨਾਥ, ਕਿਸਨਦਾਸ ਗੋਵਿੰਦਦਾਸ, ਗੋਪੀਨਾਥ ਗੰਗਨਾਥ, ਅੰਕੁਸ਼ਬੁਵਾ ਰਘੋਜੀ ਫਣਸੇ, ਕਿਸ਼ਨਦਾਸ ਸ਼ੰਕਰਦਾਸ, ਸੰਭੂਨਾਥ ਗੋਵਿੰਦਨਾਥ, ਮੰਡ੍ਰੀਨਾਥ ਗਰੀਬਨਾਥ, ਚਤੁਰਨਾਥ ਚਿਤਗੰਗਨਾਥ, ਆਦਿਨਾਥ ਮੇਨੀਨਾਥ, ਦਸ਼ਰਥਨਾਥ ਵਿਠਲਨਾਥ, ਰਾਮਨਾਥ ਕਡਕਨਾਥ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀਦਾਸ, ਬਾਲਨਾਥ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਯਾਕੂਬਨਾਥ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਕਾਦਾਸ। ਪਾਂਡਵਦਾਸ, ਅੰਬਰਦਾਸ ਲਕਸ਼ਮਣਦਾਸ, ਰਾਮਾਜੀਨਾਥ ਆਤਮਾਰਾਮਨਾਥ, ਕਮਲਦਾਸ ਸੇਵਾਦਾਸ, ਗਰੀਬਨਾਥ ਤਾਰਕਨਾਥ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ‘ਤੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਕ ਸਨ। ਇਹ ਉਸ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਛੂਤ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਸਭਾ ਵਿਚ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਿੰਦੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੋ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਭਟਕਾਅ ਦਾ ਵੀ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਸਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜਾਦੇ ਫਿਲਮ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ , ਸਕੂਲ ਵਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਚਾਹ ਦਾ ਲੰਗਰ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ,ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ,ਸੋਮਾ ਕੌਰ,ਜੈਨਮ ਖਾਂ,ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ,ਹੀਨਾ ਗਰਗ,ਸ਼ਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌ ਰ , ਇੰ ਦ ਰ ਜੀ ਤ ਕੌਰ , ਭਾ ਵ ਨਾ , ਮੀ ਨੂੰ , ਸੰ ਦੀ ਪ ਕੌਰ,ਰਮਾ ਰਾਈ,ਮਨਪੀਤ ਕੌ ਰ , ਪੂ ਜਾ , ਸੰ ਧ ਿ ਆ , ਸੋ ਨ ਮ ਸ਼ ਰ ਮਾ , ਰੀ ਤਿ ਕਾ , ਅ ਨਾ ਮਿ ਕਾ ਗਰਗ,ਡੀ.ਪੀ.ਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

Eng. Hardip Singh
Chumber

ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਹਾੜ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ (1927) ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਰਾਮਜੀ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। 25 ਦਸੰਬਰ, 1927 ਨੂੰ ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਤ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸੀ।

ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਮੂਲ ਚਾਵੜ ਤਲਾਅ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ 1923 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਬਣਨ ਵਿੱਚ 14 ਸਾਲ ਲੱਗ ਗਏ, ਜਿਸਦੀ ਅੰਤਿਮ ਨਿਆਇਕ ਪੁਸ਼ਟੀ 1937 ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਆਈ। ਇਹ ਲੰਮੀ ਦੇਰੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤਬਦੀਲੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਮ-ਅਧਾਰਤ ਦਰਜਾਬੰਦੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਮਾਨ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਹਨ।

ਅੱਜ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਤਕਰੇ, ਆਰਥਿਕ ਪਛੜੇਪਣ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਾੜ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਹੈ; ਸਾਰਥਕ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

1. ਮਹਾੜ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨਾ: ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ

ਮਹੁੜ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਤ-ਅਧਾਰਤ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਚਾਵੜ ਤਲਾਬ ਸੰਘਰਸ਼

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ, ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਰਗੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਵਰਗੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਜਿਕ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।

ਮਹਾੜ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਮਾਰਚ 1927 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਹਾੜ ਦੇ ਚਾਵਦਾਰ ਤਲਾਅ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਤਲਾਅ 1923 ਦੇ ਇੱਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਅ ਨੂੰ “ਸ਼ੁੱਧ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਲੜਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਣੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਸੀ।

25 ਦਸੰਬਰ, 1927: ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਦਿਨ
ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, 25 ਦਸੰਬਰ, 1927 ਨੂੰ ਮਹਾੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਸਾੜਨਾ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਣ-

ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਸੀ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਸਾੜਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ‘ਤੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਏ:

- ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਚੁਣੌਤੀ: ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਇਸਨੇ ਜਾਤ-ਅਧਾਰਤ ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

- ਦਲਿਤ ਚੇਤਨਾ: ਇਸਨੇ ਦਲਿਤ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

- ਆਧੁਨਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ: ਇਸਨੇ ਤਰਕ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ।

- ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੀਂਹ: ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ - ਨਿਆਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਆਤਮਾ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਧਾਰਾ 17 (ਛੂਤਛਾਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ) ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਨਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮਹਾੜ ਵਰਗੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸਨ।

2. ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ: ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ

ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਦਲਿਤਾਂ (ਸੂਦਰਾਂ) ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ

- ਜਨਮ-ਅਧਾਰਤ ਦਰਜਾਬੰਦੀ: ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਅਤੇ ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ‘ਤੇ ਰੱਖਣਾ।

- ਸਿੱਖਿਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ: ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਸੁਣਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

- ਅਸਮਾਨ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ: ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।

- ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਈ ਸਥਿਤੀ: ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਰਣਾਂ ਦੀ “ਸੇਵਾ” ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਮਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ।

- ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ: ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ “ਅਪਵਿੱਤਰ” ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਦਖਲੀ ਅਤੇ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

- ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ
- ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ: ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ।

- ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ: ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

- ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ: ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਘਰੇਲੂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ।

- ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਬੋਝ: ਜਿਨਸੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਔਰਤਾਂ ‘ਤੇ ਲਾਗੂ

ਕਰਨਾ।

- ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ: ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ।

3. ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਸਲ ਨਿਆਂ ਤੱਕ: ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ

ਮਹਾੜ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਾਵੜ ਤਲਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਰੇਖਾ

- 1923: ਮਹਾੜ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਚਾਵੜ ਤਲਾਅ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਾਜਿਕ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- 1927 (ਮਾਰਚ): ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ

ਦਲਿਤਾਂ ਨੇ ਤਲਾਅ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਬਾਈਕਾਟ ਹੋਇਆ।

- 1927 (ਦਸੰਬਰ): ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

- 1927–1937: ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਚੱਲਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ।

- 1937: ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਤਲਾਅ ਜਨਤਕ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ 14 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ 10 ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਦੇਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਗਠਿਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤਬਦੀਲੀ ਰਾਹੀਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4. ਸਮਕਾਲੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਮਹਾੜ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਹਨ।

ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰਾ: ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

* ਤਰੱਕੀ:

- ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ: ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਵੇਦ 17 ਛੂਤ-ਛਾਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ SC/ST (ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

- ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ: ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ: ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਯਕੀਨੀ

ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

- ਚੁਣੌਤੀਆਂ:

- ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਤਕਰਾ: ਛੂਤ-ਛਾਤ, ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ, ਅਤੇ ਵਿਤਕਰਾਪੂਰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੇਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ।

- ਆਰਥਿਕ ਪਛੜਾਪਣ: ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਦੌਲਤ ਦਾ ਪੱਧਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਔਸਤ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਹੈ।

- ਹਿੰਸਾ: ਜਾਤੀ-ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਸਾ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਟਕਰਾਅ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ: ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

* ਤਰੱਕੀ:

- ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ: ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਦਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

- ਸਿੱਖਿਆ: ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਧੀ ਹੈ।

- ਰੁਜ਼ਗਾਰ: ਕਾਰਜਬਲ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਧੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ STEM, ਉਦਮਤਾ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

* ਚੁਣੌਤੀਆਂ:

- ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਸਾ: ਬਲਾਤਕਾਰ, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਆਪਕ ਹਨ।

- ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ: ਬਾਲ ਵਿਆਹ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ, ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹਨ।

- ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ: ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਲਿੰਗਕ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਪਾੜਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਕੰਮ ਲਈ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

- ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ: ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਦੇਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਮ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਵਿਸ਼ਾ: ਦਲਿਤ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ

ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਪੱਧਰ: ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਪਰ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਸਲ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ: ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਗੂਕਰਨ ਹੌਲੀ ਹੈ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਗੂਕਰਨ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ: ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਪਛੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਧੀ ਹੈ, ਪਰ ਤਨਖਾਹ ਅਸਮਾਨਤਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਹਿੰਸਾ: ਜਾਤੀ-ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

5. ਸਿੱਟਾ: ਮਹਾੜ ਦਾ ਅਧੂਰਾ ਸੰਘਰਸ਼

ਮਹਾੜ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਮਨੁਸਮ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੱਚਾ ਨਿਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਜਾਗਰਣ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਕਥਨ, “ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜਨਤਕ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ,” ਅੱਜ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਅੱਜ ਹੈ। ਅੱਜ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੱਚੀ ਸਮਾਨਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ, ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਇਹ ਲੜਾਈ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਬੰਗਾ ਗ੍ਰੀਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬੈਡਫੋਰਡ (ਇੰਗਲੈਂਡ) ਵੱਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ₹2.70 ਲੱਖ ਦੀ ਮਾਲੀ ਮਦਦ

“Equality and justice”
Patiala 24 December
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ): ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਬੰਗਾ ਗ੍ਰੀਨ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬੈਡਫੋਰਡ (ਇੰਗਲੈਂਡ) ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਜਨਾਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੋ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਮਲਕਪੁਰ, ਦਰਿਆ ਮੁਸਾ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡ ਘੋਨੇਵਾਲ ਅਤੇ ਮਾਛੀਵਾਲ ਪਿੰਡ ਆਹਲੀ ਕੁਲਾਂ ਅਤੇ ਆਹਾਲੀ ਖੁਰਦ ਤਹਿ ਸਾਲਤਾਨਪੁਰ ਲੇਖੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰੇ ਤੇ ਘਰ ਘਰ ਜਾਂ ਕੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਸਨਾਤਖ਼ਤ

ਕਰਕੇ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰੋਟੇਰੀਅਨ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ ₹2,70,000/- (ਦੋ ਲੱਖ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਵੰਡੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੋਟੇਰੀਅਨ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਬਾਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੱਚੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰੋਟੇਰੀਅਨ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਨਵਤਾ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣਾ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਰੋਟੇਰੀਅਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੌਂਦੇਲਾ, ਸੁੱਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜੀਵਨ ਦਾਸ

ਕੌਂਸਲ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ (ਫਾਇਨਾਂਸ ਸੈਕਟਰੀ), ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੈਕਟਰੀ), ਰਾਮ ਤੀਰਥ, ਸ਼ਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਰਾਮ (SDO, ਸਬ ਅਰਬਨ ਬੰਗਾ) ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਸਾਡੇ ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਦਰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਵਤਾ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬੈਡਫੋਰਡ (ਇੰਗਲੈਂਡ) ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਲੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਸੇਵਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੀ

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ

“Equality and justice”
Patiala 24 December
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਰਜਿੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੱਤਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੀਰਜ ਗੋਇਲ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ

ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ.ਸੈ. ਸਕੂਲ ਦੇਹਰੀਵਾਲ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਖਨੌੜਾ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਬੱਸੀ ਪੁਰਾਣੀ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਬਾਦੇਵਾਲ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਬੁਦੁਪੁਰ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਭੋਜਪੁਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ.ਸੈ. ਸਕੂਲ ਝੱਜੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ.ਸੈ. ਸਕੂਲ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਮਿਰਜਾਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੈਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ‘ਬਾਲ ਵਿਵਾਹ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ’ ਮੁਹਿੰਮ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲਸਾ ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ‘ਅੱਜ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ,

ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ’ ਬਾਰੇ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਾੜਿਆ ਜਾਵੇ, ਨਾ ਹੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਏਡਜ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ: ਗੋਲਡੀ ਪਰਖਾਲੀ

“Equality and justice”
Patiala 24 December
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਰੋਪੜ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਰੋਪੜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਲਡੀ ਪੁਰਖਾਲੀ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹਲਕਾ ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭੁਰੜੇ ਵਿੱਚ ਜਿਲਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਅੱਜ ਸਮੇਤ ਕਮੇਟੀ ਮਾਨਯੋਗ ਐਸਐਸਪੀ ਰੂਪਨਗਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ

ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਗੂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁਰੜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸੁਣਾਈ ਤੋਂ ਪਰਚਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਦੇਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸੁਣ ਕੇ ਪਰਚਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਥੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਆਗੂ ਹਨ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਉੱਚ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ

ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪਰਚਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸਰੋਅਮ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪਰਚਾ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਆਰੰਭਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਰੋਪੜ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੁਰਤਾਪੁਰ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖਾ ਅਤੇ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰੁੜਕੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

“Equality and justice”
Patiala 24 December
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜੀਪਾ ਅਤੇ ਮੇਅਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਅੱਜ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ (ਸ਼ਹਿਰੀ) ਅਧੀਨ 100 ਯੋਗ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਵੱਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ

ਪੱਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਕੁੱਲ 337 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 270 ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 270 ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ 6.75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੇਅਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ

ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾ ਆਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਹੀਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਦਸੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੰਗਾ 24 ਦਸੰਬਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ)~ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਰੀਲੇ ਗਾਇਕ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਪੰਜਾਬ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਸਟੇਜ ਸੌਅ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ। ਕੁਝ ਕੁ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ

ਆਪਣੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਲੱਗ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਲਈ ਗਾਇਕ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਗਾਇਕ ਸਤੀਸ਼ ਦੇ ਨਾ ਦਾ ਡੰਕਾ ਵੱਜਣ ਲੱਗਾ। ਗਾਇਕ ਸਤੀਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਤਾ ਦੀ ਭੇਟ ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਦਾ ਮੰਦਰ, ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ ਜਿਲਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲਾਲ ਪੁਰ ਵਿੱਚ

ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਮੇਸ਼ ਲਾਲ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮੇ ਗਾਇਕ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਨੇ ਜੋ ਰਿਲੀਜ਼ ਉਪਰੰਤ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਧਮਾਕਾ ਕਰਨਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਕਾਰ ਕਮਲ ਸੀਪਾ, ਦਿਆਲ ਸੰਧੂ ਲਾਪਰਾ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਾਇਕ ਸਤੀਸ਼ ਬਹੁਤ

ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ ਗਾਇਕ ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸ਼ੀਲਾ ਬਘਾਣਾ ਦਾ ਜੋ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਕਤ ਹੱਦੇ ਵੱਧ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ। ਮੇਰੀ ਇਹ ਦਿਲੀ ਦੁਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਹੀਰਾ ਗਾਇਕ ਦਿਨ ਦੁੱਗਣੀ ਰਾਤ ਚੌਗਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੇਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ--ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ

“Equality and justice”
Patiala 24 December
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਾਨਸਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਅੱਜ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਕੇਅਰਡੀਨੇਟਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਦੇਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਇੱਕ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਕੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲਿਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਕੁੱਤਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਿਕ ਆਪਣੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁੱਤਾ ਕਿਸ ਕਰਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਡਰਾਇਵਰ ਮਾਲਿਕ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁੱਤਾ ਦੇਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਦੇਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੇਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਫਸਣਾ ਬਸ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਹਨ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਹਿਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਫਿਲੌਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ

ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਜਦੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏਗਾ ਸਮਝੋ ਤੁਹਾਡੀ ਜਿੱਤ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏਗੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਝੰਡੇ ਝੁਲਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬਸਪਾ ਟੀਮ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰਲੋਕ ਗਮਨ ਦਿਹਾੜਾ ਗੁ. ਤਪਿਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਘੁਮਾਣ ਵਿਖੇ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

Patiala 24 December
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸੰਗਰੂਰ, 24 ਦਸੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ)

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਸ਼ੱਤਰੀਆ (ਟਾਂਕ) ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਭਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਦੇ ਆਗੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਨਾਮਦੇਵ ਬਿਰਾਦਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰਲੋਕ ਗਮਨ ਦਿਹਾੜਾ 13, 14 ਅਤੇ 15 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਿੱਥੇ ਹੋਰਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਲੋਕ ਗਮਨ ਦਿਹਾੜਾ ਵੀ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹਨਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਚੇਅਰ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਿਤ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਬੰਦ ਪਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤਪਿਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਘੁਮਾਣ ਨੂੰ ਤੀਰਥ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਨਾਮਦੇਵ ਬਿਰਾਦਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਸ਼ੱਤਰੀਆ ਟਾਂਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਭਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਛੀਬਾਂ ਬਰਾਦਰੀ (ਟਾਂਕ-ਕਸ਼ੱਤਰੀ) ਪੱਛੇ ਹੋਏ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵੈਲਫੇਅਰ ਬੋਰਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ 20 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਰਾਦਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬੋਰਡ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਲਿਸਟ ਮੁਤਾਬਕ ਛੀਬਾਂ (ਟਾਂਕ ਕਸ਼ੱਤਰੀ) ਬਰਾਦਰੀ ਨੂੰ

ਇਸ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਬਰਾਦਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਛੀਬਾਂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਜੋ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਛਾਪਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖੋ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਦਰਜ਼ੀ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਅਪਨਾਇਆ। ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਰੈਡੀਮੇਡ ਨੇ ਖੋ ਲਿਆ। ਇਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਸੋਂ ਹੈ। ਸਭਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਿੱਥੇ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਭਗਤ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚੇ

61 ਸ਼ਬਦ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਥਾਂ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਘੁੰਮ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਭਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਗੂ ਸੰਗਰੂਰ, ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਿੱਲਰੀਆਂ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਟੂ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਵੀਨਸ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਲੇਰੀ, ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਉਪਲੀ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਗਾਲ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨਮੇਲ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨ ਸਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਪ੍ਰਲੋਕ ਗਮਨ ਦਿਹਾੜੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ, ਅਰਧ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਭਗਤ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਪੇਂਟਿੰਗਜ਼ ਅਤੇ ਚਾਰਟ ਮੇਕਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਭਗਤ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਵਾਹਨ ਪਾਲਿਸੀ ਤਹਿਤ ਸਕੂਲੀ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ

Patiala 24 December
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਵਾਹਨ ਪਾਲਿਸੀ ਤਹਿਤ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਨਾਰਮਜ਼/ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚੁੱਕੀਆਂ ਫਸਟ ਏਡ ਕਿੱਟਾਂ, ਫਾਗ ਲਾਈਟਸ, ਬਿਨਾਂ ਲੇਡੀ ਜ਼ਿਲੂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਮੀਸ਼ਨ ਜੈਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਵਾਹਨ ਪਾਲਿਸੀ ਤਹਿਤ ਸੇਟ ਜੇਸਫ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ, ਬੀ ਆਰ ਸੈਨਿਕ ਸਕੂਲ, ਐਪੀਟੇਮ ਵਰਲਡ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸੇਟ ਸੇਲਜਰ ਡਿਵਾਈਨ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ

ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲੀ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਮਿਆਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਫਸਟ ਏਡ ਕਿੱਟਾਂ, ਫਾਗ ਲਾਈਟਸ, ਬਿਨਾਂ ਲੇਡੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ, ਬਿਨਾਂ ਪਾਸਿੰਗ, ਸਪੀਡ ਗਵਰਨਰ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਬੱਸ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਗਜ਼ਿਟ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਬਿਨਾਂ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਯੰਤਰ, ਬਿਨਾਂ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ. ਵੀ ਕੈਮਰਾ, ਬੱਸ ਵਿਚ ਸਿਟਿੰਗ ਕਪੈਸਿਟੀ ਦਾ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਆਦਿ ਕਮੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 35 ਬੱਸਾਂ ਚੈਕ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 9 ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਕੱਟੇ ਗਏ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਲੀਗਲ ਅਫ਼ਸਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੀਕਸ਼ਾ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਟੀਮ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸਮੂਹ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਵਾਹਨ ਪਾਲਿਸੀ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਵਾਹਨ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ

ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅੱਪ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਆਪਣੀ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਉਣ, ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਉਤਰਨ ਸਮੇਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਡ ਕਰਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਸਕੂਲੀ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਜੇ ਵੀ ਕਮੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੀਪੀਆਈਐਮ ਵੱਲੋਂ ਧੂਰੀ ਵਿਖੇ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ-ਸੇਖੋਂ

Patiala 24 December
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਧੂਰੀ,24 ਦਸੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਅੱਜ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕੌਲਸੇਡੀ ਭਵਨ ਸੀਪੀਆਈ ਐਮ ਦਫਤਰ ਧੂਰੀ ਵਿਖੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.(ਐਮ) ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਾਮਰੇਡ ਫੱਲੜ ਸਿੰਘ ਲੱਡਾ, ਕਾਮਰੇਡ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛੰਨਾ, ਕਾਮਰੇਡ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁੰਭੜਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਕਰਵਾਈ ਕਾਮਰੇਡ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਖੇੜੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਐਮ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਮੈਂਬਰ

ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਕੜੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਅਪਣੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਪਰ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਜਲਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਆਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਨਸ਼ਾ, ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਲੁੱਟ ਖੋਹ,ਕਤਲ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਉੱਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ

2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਅਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੜੀਆ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਚੋਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਲੜੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਮਨਰੇਗਾ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇਗੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਦਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਸੱਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਮੈਂਬਰਾਂਨ ਕਾਮਰੇਡ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਖੀਵਿੰਡ ,

ਕਾਮਰੇਡ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਾਸਪੁਰ, ਕਾਮਰੇਡ ਭੁਪ ਚੰਦ ਚੰਨੋ,ਕਾਮਰੇਡ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਲਿਓ , ਕਾਮਰੇਡ ਅਬਦੁਲ ਸਤਾਰ, ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ, ਕਾਮਰੇਡ ਗੁਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਭੱਜਲ, ਕਾਮਰੇਡ ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਰੇਡ ਜੇਗਾ ਸਿੰਘ ਉੱਪੱਲੀ, ਸਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨਮੇਲ, ਹੰਗੀ ਖਾਨ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਧਣ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜਥੇਪਾਲ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਮੇਲ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਭੱਟੀਵਾਲ, ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਲਿਆਲ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੁਲੇਵਾਲ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘਰਾਚੋਂ, ਯਸ਼ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਜਹਾਂਗੀਰ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸ਼ਾਇਰ ਮਹਿੰਦਰ ਦੀਵਾਨਾ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ

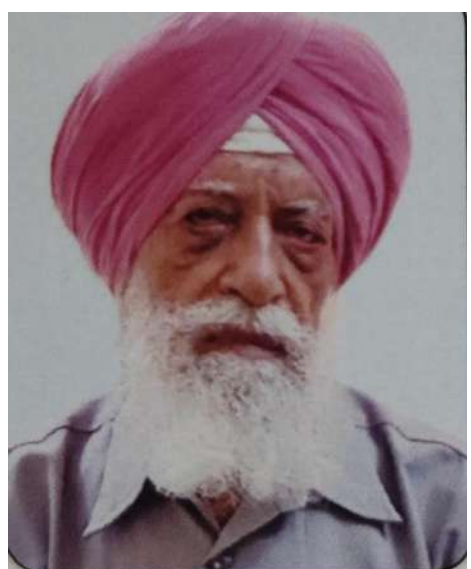
Patiala 24 December
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, 24 ਦਸੰਬਰ (ਤਰਸੇਮ ਦੀਵਾਨਾ)

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡਾ ਸਦਮਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣੀ ਗਈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਰ ਮਹਿੰਦਰ ਦੀਵਾਨਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਦੀਵਾਨਾ ਸਾਹਿਬ ਨੱਬੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤ ਵਿੱਚ ਸਨ।ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਜਨਰਲ

ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਦੀਵਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਤ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਦੀਵਾਨਾ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਿਧਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਮਿੱਟੀ ਗੱਲ ਕਰੇ’, ‘ਭਵਿੱਖ ਸਾਡਾ ਹੈ’ ਅਤੇ ‘ਮੈਂ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਹਾਂ’ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਮੁੱਦੇ, ਲੋਕ ਪੀੜਾ, ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਮੁਹੱਬਤੀ ਰੰਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੋਹਰੀ ਸਫ਼ਾਂ ‘ਤੇ ਰਿਹਾ। ਮਾਨਵੀ ਸੰਵੇਦਨਾ

ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਦੀਵਾਨਾ ਦਾ ਕਾਵਿ ਬਿੰਬ ਬੜਾ ਸੌਖਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਬੜਾ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹੈ। ਦੀਵਾਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਹੀਨ ਮਰਹੂਮ ਸ਼ਾਇਰ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਅਤੇ ਐੱਸ.ਐੱਸ ਮੀਸ਼ਾ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੁਖ ਦੀ ਇਸ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੀਵਾਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਦਨ ਵੀਰਾ, ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੁਲਤਾਰ, ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੀਰ,

ਮਹਿੰਦਰ ਦੀਵਾਨਾ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਾਸ ਭਾਰਤੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁਲ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਘਾਸੀਪੁਰੀਆ, ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕੇ ਸਿੰਘ, ਅੰਜੂ ਵੀ ਰੱਤੀ, ਲੈਕ ਲਖਵਿੰਦਰ ਰਾਮ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਾਹਬੀ, ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਸ਼ਨ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

परिषद का अधिवेशन

पहला दिन 25-12-1927

महाड़ के स्पृश्य लोगों द्वारा योजनाबद्ध षड्यंत्र रच परिषद के कामों के लिए सामग्री न मिल पाने के बारे में पहले ही हमने

बताया है। इसीलिए कार्यक्रम का पंडाल खड़ा करने के लिए जगह मिल पाना बेहद मुश्किल हो गया था। महाड़ शहर और आसपास की सभी भूमि गूजर ब्राह्मणों की थी। इसलिए वे बड़े खुश हो रहे थे कि परिषद करने वालों की चुटियां अपने हाथों में होने के कारण उन्हें अब नाकों चने चबाने पड़ेंगे। लेकिन पास ही में फत्तेखान नामक मुसलमान की ज़मीन थी। उन्होंने परिषद को सभा का आयोजन करने के लिए खुशी-खुशी अपनी ज़मीन दे दी। खबर जब गूजर ब्राह्मणों तक पहुंची तब उनके हाथ-पैर ढीले पड़ गए। उन्होंने कसम खाई थी कि जो हो वे इस परिषद को होने ना दें। इसलिए उन्होंने फत्तेखान के दरवाजे पर धरना दिया अस्पृश्य लोगों को परिषद के लिए जगह न दें, यह कह कर उनके पैर पकड़ लिए। लेकिन उनकी एक न चली। दिया हुआ वचन मैं कभी नहीं तोड़ूंगा, यह कह कर उन्होंने उन सभी याचकों को चलता कर दिया। इस प्रकार पाई गई जगह पर 7 (सात) से 8 (आठ) हजार लोग बैठ पाएं, इतना विशाल पंडाल खड़ा किया गया था। लता - पत्तियों से उसे सजाया गया था। आसपास कुछ तख्तियां लटकाई गई थीं जिन पर निम्नलिखित घोषणाएं लिखी गई थीं-

ब्राह्मण अथवा महार हो, मैं नहीं आंकता किसी को भी कभी ।

- 1 ॥ इस सृष्टि में जो दिव्य है, वह है, वह है इंसानियत ॥
- 2 ॥ आप ना गर्व करें, ऊंची जाति मिल कर सब । शुरु शोणित की खदानें, आप और हम हैं एक ही योनि जने ।
- 3 ॥ विष्णुमय दुनिया वैष्णव धर्म, भेदाभेद भ्रम अमंगल ॥
- 4 ॥ ईश्वर: सब भूतानांहृदयेशेऽर्जुन तिष्ठति ॥
- 5 ॥ सती बनने की कसम अगर खायी जिंदगी दांव पर लगाएं ॥

जीतने का व्रत जिसने लिया । वह मरने के डर से पीछे ना हटे । 16 ॥ ऐसी कैसी छुआछूत । छूते ही होते अपवित्र । 17 ॥ यह धर्मयुद्ध है अब तुम न करो तो कैसे चलेगा? ऐसा करो तो स्वधर्म कीर्ति को डुबाओगे, पाप को स्वीकारेंगे ॥ 18 ॥ मरोगे लेकिन नाम होगा, इस धरा में सन्मुख जो समस्या होगी खड़ी उस चुनौती का जमकर उसको निपटारा करना होगा । इसलिए उठो साथियों, दृढ़ निश्चय करें पूर्णतः रण युद्ध का । 9 ॥ अब तक तुमने यह क्यों नहीं सोचा, किस सोच में अब पड़े हो स्वधर्म को भूले हो, तैर कर पार होना है जरूरी ॥ 10 ॥

महाड़ सत्याग्रह (25 दिसंबर 1927): सामाजिक क्रांति का ऐतिहासिक दिन

ऐतिहासिक घटना: अन्याय को सीधी चुनौती

अन्याय का वैचारिक आधार: मनुस्मृति
इसने जन्म-आधारित भेदभाव, अस्पृश्यता और स्त्रियों के अधिकारों के हनन को धार्मिक मान्यता दी।

25 दिसंबर 1927

मनुस्मृति का सार्वजनिक दहन
डॉ. अंबेडकर के नेतृत्व में हजारों लोगों ने अन्यायपूर्ण विचारों का प्रतीकात्मक रूप से अस्वीकार किया।

संघर्ष केवल पानी का नहीं, विचारधारा का था
इसका लक्ष्य मानव गरिमा, समानता और बौद्धिक मुक्ति की स्थापना करना था।

महाड़ का वैचारिक आधार: मनुस्मृति

विरासत और आज की प्रासंगिकता

भारतीय संविधान की आत्मा का निर्माण
महाड़ के समानता और न्याय के मूल्य संविधान की नींव बने (जैसे अनुच्छेद 17)।

आज भी प्रासंगिक: समानता का संघर्ष जारी
दलितों और महिलाओं के खिलाफ भेदभाव और हिंसा दिखाते हैं कि लड़ाई अभी खत्म नहीं हुई है।

"महाड़ का यह संदेश आज भी सामाजिक लड़ाई का मूलमंत्र है।"

महाड़ का यह सामाजिक न्याय की मूलमंत्र है।

अंदर केवल गांधी की एक तस्वीर थी। मंडप के दरवाजे में मनुस्मृति के दहन के लिए एक बढ़िया तरीके से सजी वेदी तैयार की गई थी। मनुस्मृति का दहन किए जाने के कारण जिन ब्राह्मण्य ग्रस्त लोगों को गुस्सा आया था, वे कहते फिर रहे हैं। कि सत्याग्रह कर नहीं पाए, इसलिए जब आ ही गए हैं तो कुछ करना तो होगा ही यह सोच कर डाक्टर अम्बेडकर ने मनुस्मृति जलाने का उपक्रम किया । असल में पंडाल खड़ा करते समय ही मनुस्मृति जलाने के लिए वेदी भी तैयार की गई थी। जो यह जान लेंगे उनके मन में दुविधा नहीं होगी। असल में मनुस्मृति जलाने का निश्चय ऐन समय पर तय नहीं किया गया था। वह पहले से तय कार्यक्रम था। परिषद के तय कार्यक्रमों में वह शामिल था, यह आगे दी जा रही परिषद के कार्यक्रमों की सूची से जाहिर होगा।

महाड़ सत्याग्रह परिषद कार्यक्रम

दिनांक 25 दिसंबर, 1927

सुबह 10 बजे अध्यक्ष का भाषण । बाद में परिषद के सभी लोग तालाब पर जाकर पानी भर कर ले आएंगे।

दोपहर 12.30 बजे भोजन । बाद में 3 बजे मनुस्मृति का दहन । समयोचित भाषण । उसके बाद अधिवेशन में उपस्थित सदस्य एक बार फिर तालाब पर जाकर पानी भर कर ले आएंगे। रात 7.30 बजे अल्पाहार । बाद में कीर्तन और सत्यशोधक तमाशा ।

उपर्युक्त प्रस्ताव पर प्रमुख लोगों के भाषणों के बाद डाक्टर बाबासाहेब अम्बेडकर से भाषण की विनती की गई। तब उन्होंने अपने भाषण में कहा,

“संत मंडली और भाइयों-बहनों,

मैं खुद साधु नहीं हूं, लेकिन मेरा खानदान साधु का है। मेरे खानदान में लगभग तीन पीढ़ियों तक बड़े श्रेष्ठ लोग साधु हुए। मेरे जीवन का लंबा समय संत समागम में बीता है। मुझे लगता है कि साधु हमारे लिए कई काम कर सकते हैं। उन सबके बारे में सोचने, विचार-विमर्श के लिए ही आज की यह संत सभा बुलाई गई है।

हमारे संतों ने एक बढ़िया काम किया है। हिंदू धर्म में शूद्रों को विद्या पाने का अधिकार नहीं था। इतना ही नहीं, अगर आप मनुस्मृति पढ़ें, तो आपको पता चलेगा कि उसमें कहा है कि अगर कोई शूद्र वेदाध्ययन करेगा तो उसकी जीभ काट डालें, उसके कान में गरम सीसा डालें आदि । संत समाज ने अस्पृश्य वर्ग को ज्ञान देने का महान कार्य किया है। उनका काम और उसे पूरा करने के लिए उन्हें जिस तरह के अत्याचारों को सहना पड़ा उसका वर्णन नहीं किया जा सकता। शूद्रों को ज्ञानप्राप्ति न हो, इसलिए हिंदुओं द्वारा किए गए कठोर बंदोबस्त के बावजूद और दबाव के बावजूद, इन संत लोगों ने ज्ञान प्राप्त करने की कोशिश की। उनकी ज्ञान की लालसा बहुत बड़ी थी। इसी साधु समाज द्वारा कुछ ऐसे धार्मिक ग्रंथ लिखे हैं कि वैसे ग्रंथ आज मिलना कठिन हैं। आज कई अस्पृश्य संतों के पास ऐसे कई हस्तलिखित पुरातन ग्रंथ हैं, जैसे हिंदू धर्माभिमानियों के पास भी नहीं होंगे। संत समाज ने अस्पृश्यों को जो ज्ञान दिया है, उसके लिए हमें

उनका ऋणी रहना चाहिए।

आज संत समाज की स्थिति क्या है? जिन लोगों ने संतत्व स्वीकारा, उससे उन्हें खुद को क्या फायदा हुआ? उन्होंने आज तक क्या कमाया ? अपनी ईश्वर भक्ति और ज्ञानप्राप्ति से क्या उनकी अस्पृश्यता खत्म, नष्ट हुई? उन पर लगा अस्पृश्यता का ठप्पा कभी भी धुला नहीं। महार संत, महार ही रहा। महार संत भले कितना ही विद्वान क्यों न हो, वह ब्राह्मण का गुरु नहीं बन सकता, इस तरह के वचन हिंदू धर्म के दिग्गजों ने लिख रखे हैं।

आज हमें सोचना होगा कि संत समाज की क्या जरूरत है? संत समाज की स्थापना पहले भगवान बुद्ध ने की। उनके जमाने में इस समाज को भिक्षु समाज कहा जाता था । भगवान बुद्ध ने भिक्षु समाज की स्थापना क्यों की? क्योंकि समाज के सभी लोग अपने प्रपंच में उलझने के कारण उनका बौद्धिक विकास नहीं हो पाता। ऐसा समाज सत्य और कुछ समय बाद समाज से भी महरूम होता है । इसीलिए समाज स्वार्थरहित और आदर्श होना चाहिए। इसी विचार से भगवान बुद्ध ने भिक्षु समाज की स्थापना की । भिक्षुओं पर उन्होंने कई निर्बंध लगाए ताकि उनका मन दोबारा प्रपंच की तरफ न मुड़े। भिक्षुओं का प्रमुख काम था, स्वधर्म का प्रचार और प्रसार करना । आज का संत समाज बुद्ध के समय के भिक्षु समाज का ही कठिनतम रूप है। आज इस समाज की भिक्षुत्व की संकल्पना खत्म हो चुकी है और भिक्षा मांगना केवल पेट भरने का धंधा बन कर रह गया है।

संतों पर समाज की जिम्मेदारी होना जरूरी है। लेकिन आज के साधू लोग करते क्या हैं? बदन में राख लगा कर समाज से दूर रहते हैं। जटाएं, बढ़ी हुई दाढ़ी, मालाएं, रंगीन कपड़ों के टुकड़ों से ही साधु नहीं बनते, ये केवल बाहरी लक्षण हुए। आज समाज में हर कहीं अधोगति के लक्षण दिखाई दे रहे हैं। समाज में हर जगह जुल्म और जबर्दस्ती के लक्षण दिखाई दे रहे हैं। समाज में हो रहे अत्याचार, जोर-जुल्म का प्रतिकार करना साधुओं का कर्तव्य है । वही लोक कल्याण है। वही असल लोक सेवा है।

धर्म परिवर्तन के काम में इन्हीं संतों की बड़ी मदद होगी। हम

उन्नाव कांड पर राहुल गांधी का तीखा वार, सेंगर ने जमानत को बताया शर्मनाक

कांग्रेस के पूर्व अध्यक्ष राहुल गांधी ने उन्नाव बलात्कार मामले में दोषी कुलदीप सिंह सेंगर की उम्रकैद की सजा दिल्ली हाई

कोर्ट द्वारा निलंबित किए जाने के बाद बुधवार को कहा कि सेंगर को जमानत मिलना निराशाजनक एवं शर्मनाक है। उन्होंने यह दावा भी किया कि हम सिर्फ एक मृत अर्थव्यवस्था ही नहीं, बल्कि ऐसी अमानवीय घटनाओं के साथ एक मृत

समाज भी बनते जा रहे हैं। दिल्ली हाई कोर्ट ने उन्नाव बलात्कार मामले में उम्रकैद की सजा काट रहे, भाजपा से निष्कासित कुलदीप सिंह सेंगर की उम्रकैद की सजा मंगलवार को निलंबित कर दी। अदालत ने कहा कि वह

पहले ही सात साल, पांच महीने जेल में बिता चुका है। लोकसभा में नेता प्रतिपक्ष ने बलात्कार पीड़िता को विरोध प्रदर्शन के दौरान पुलिस द्वारा हटाए जाने के दावे वाले एक ‘एक्स’ पोस्ट को रिपोस्ट किया।

यह दस्तावेज़ डॉ. भीमराव रामजी आंबेडकर के नेतृत्व में हुए महाड़ सत्याग्रह (1927) और मनुस्मृति दहन की ऐतिहासिक घटनाओं, उनके वैचारिक आधार और समकालीन भारत में उनकी प्रासंगिकता का एक व्यापक विश्लेषण प्रस्तुत करता है। 25 दिसंबर 1927 को मनुस्मृति का दहन केवल एक विरोध प्रदर्शन नहीं था, बल्कि जाति और लिंग आधारित असमानता को धार्मिक वैधता प्रदान करने वाली विचारधारा के विरुद्ध एक बौद्धिक और सामाजिक क्रांति की उद्घोषणा थी।

इस संघर्ष का मूल केंद्र चवदार तालाब से पानी पीने के नागरिक अधिकार को लागू कराना था। दलितों को कानूनी रूप से यह अधिकार 1923 में मिल गया था, लेकिन सामाजिक विरोध के कारण इसे वास्तविकता में बदलने में 14 वर्ष लगे, जिसकी अंतिम न्यायिक पुष्टि 1937 में बॉम्बे हाई कोर्ट द्वारा हुई। यह लंबी देरी इस तथ्य को उजागर करती है कि सामाजिक न्याय केवल कानूनों से नहीं, बल्कि निरंतर सामाजिक संघर्ष और वैचारिक परिवर्तन से प्राप्त होता है।

मनुस्मृति की आलोचना का मुख्य कारण इसकी वे शिक्षाएँ हैं जो दलितों और महिलाओं के विरुद्ध भेदभाव को बढ़ावा देती हैं, जैसे जन्म-आधारित पदानुक्रम, शिक्षा और संपत्ति के अधिकारों से वंचना, और असमान दंड संहिता। ये सिद्धांत समानता, स्वतंत्रता और मानव गरिमा जैसे आधुनिक संवैधानिक मूल्यों के पूर्णतः विरुद्ध हैं।

आज, संवैधानिक सुरक्षा और कानूनी सुधारों के बावजूद, दलित और महिलाएँ भारत में सामाजिक भेदभाव, आर्थिक पिछड़ापन और हिंसा का सामना कर रहे हैं। महाड़ सत्याग्रह हमें याद दिलाता है कि कानूनी अधिकार प्राप्त करना लड़ाई का केवल पहला चरण है; वास्तविक समानता के लिए सामाजिक चेतना और व्यवहार में परिवर्तन लाना एक सतत संघर्ष है जो आज भी जारी है।

1. महाड़ सत्याग्रह और मनुस्मृति दहन: एक ऐतिहासिक परिप्रेक्ष्य

महाड़ सत्याग्रह भारतीय सामाजिक न्याय के इतिहास में एक युगांतकारी घटना है, जिसने जाति-आधारित अन्याय की वैचारिक जड़ों पर सीधा प्रहार किया।

पृष्ठभूमि और चवदार तालाब का संघर्ष
सदियों से, जाति व्यवस्था ने दलितों को पानी, शिक्षा और सार्वजनिक स्थानों जैसे मौलिक मानवाधिकारों से वंचित रखा था। मनुस्मृति जैसे ग्रंथों ने इस भेदभावपूर्ण व्यवस्था को धार्मिक मान्यता प्रदान की। इसी सामाजिक दासता को समाप्त करने के उद्देश्य से डॉ. आंबेडकर ने नागरिक अधिकारों के लिए संघर्ष शुरू किया।

महाड़ सत्याग्रह की शुरुआत मार्च 1927 में हुई, जब डॉ. आंबेडकर ने हजारों दलितों के साथ महाड़ के चवदार तालाब से पानी पीकर अपने नागरिक अधिकार का शांतिपूर्ण ढंग से प्रयोग किया। यह तालाब कानूनी रूप से 1923 के एक नगरपालिका प्रस्ताव द्वारा सभी के लिए खोल दिया गया था, लेकिन सवर्णों के विरोध के कारण यह कानून कागजों तक ही सीमित था। इस घटना के बाद, सवर्णों द्वारा तालाब का “शुद्धिकरण” किया गया, जिसने यह स्पष्ट कर दिया कि लड़ाई केवल पानी के लिए नहीं, बल्कि समानता और मानवीय गरिमा के लिए थी।

25 दिसंबर 1927: वैचारिक क्रांति का दिन

इस घटनाक्रम के प्रत्युत्तर में, 25 दिसंबर 1927 को महाड़ में एक विशाल सम्मेलन आयोजित किया गया, जिसमें लगभग दस हजार लोग शामिल हुए। अपने ऐतिहासिक भाषण में, डॉ. आंबेडकर ने मनुस्मृति की उन धाराओं का तार्किक खंडन किया जो असमानता और अन्याय को बढ़ावा देती थीं। इसके बाद, प्रतीकात्मक रूप से मनुस्मृति का सार्वजनिक दहन किया गया।

यह दहन हिंसा का कार्य नहीं था, बल्कि उन परंपराओं और ग्रंथों का अस्वीकार था जो मानव गरिमा का हनन करते हैं। डॉ. आंबेडकर ने स्पष्ट किया कि उनका संघर्ष किसी धर्म के विरुद्ध नहीं, बल्कि अन्याय के विरुद्ध था।

ऐतिहासिक महत्व और संवैधानिक प्रभाव

मनुस्मृति दहन की घटना ने भारतीय समाज और राजनीति पर दूरांगामी प्रभाव डाले:

* वैचारिक चुनौती: इसने पहली बार जाति-आधारित श्रेष्ठता के धार्मिक और वैचारिक आधार को सार्वजनिक रूप से चुनौती दी।

* दलित चेतना: इसने दलित चेतना और आत्मसम्मान आंदोलन को एक नई, क्रांतिकारी दिशा प्रदान की।

* आधुनिक मूल्यों की स्थापना: इसने तर्क, मानवता और समानता को सामाजिक विमर्श के केंद्र में स्थापित किया।

* संवैधानिक नींव: इस आंदोलन से उत्पन्न हुए विचार—न्याय, स्वतंत्रता, समानता और बंधुत्व—आगे चलकर भारतीय संविधान की आत्मा बने। अनुच्छेद 17 (अस्पृश्यता का उन्मूलन) और कानून के समक्ष समानता जैसे प्रावधानों की प्रेरणा महाड़ जैसे आंदोलनों से ही मिली।

2. मनुस्मृति: आलोचना का आधार

मनुस्मृति की उन शिक्षाओं के कारण व्यापक आलोचना हुई जो दलितों और महिलाओं के प्रति भेदभावपूर्ण मानी जाती हैं। ये

शिक्षाएँ आधुनिक लोकतांत्रिक और संवैधानिक मूल्यों के साथ सीधे टकराव में हैं।

दलितों (शूद्रों) के विरुद्ध शिक्षाएँ

* जन्म-आधारित ऊँच-नीच: समाज को चार वर्णों में विभाजित करना और शूद्रों को सबसे निचले पायदान पर रखना।

* शिक्षा पर प्रतिबंध: शूद्रों को वेद पढ़ने और सुनने से वंचित करना तथा उल्लंघन पर कठोर दंडात्मक प्रावधान।

* असमान दंड व्यवस्था: एक ही अपराध के लिए ब्राह्मणों की तुलना में शूद्रों के लिए अत्यधिक कठोर दंड का विधान।

* सेवक की स्थायी हैसियत: शूद्रों को अन्य वर्णों की “सेवा” के लिए जन्मा हुआ बताना, जो उनकी आर्थिक और सामाजिक गतिशीलता को रोकता है।

* अपवित्रता की धारणा: शूद्रों को ‘अपवित्र’ ठहराने वाली धारणाओं को स्थापित करना, जो सामाजिक बहिष्कार और अस्पृश्यता को वैध ठहराती हैं।

स्त्रियों के विरुद्ध शिक्षाएँ

* स्वतंत्रता का निषेध: स्त्री को बाल्यावस्था में पिता, युवावस्था में पति और वृद्धावस्था में पुत्र के अधीन बताकर उसकी स्वायत्तता को नकारना।

* सीमित संपत्ति अधिकार: स्त्रियों के संपत्ति अधिकारों को अत्यंत सीमित करना, जो आर्थिक असमानता को बढ़ावा देता है।

* शिक्षा और सार्वजनिक भूमिका पर अंकुश: स्त्री को केवल घरेलू भूमिकाओं तक सीमित रखने पर जोर देना।

* नैतिकता का एकतरफ़ा बोझ: यौन नैतिकता और आचरण के कठोर नियम मुख्य रूप से स्त्रियों पर लागू करना।

* कठोर दंडात्मक दृष्टिकोण: स्त्री-आचरण से जुड़े अपराधों में असमान और कड़े दंड का प्रावधान।

3. कानूनी अधिकार से वास्तविक न्याय तक: एक लंबी यात्रा

महाड़ सत्याग्रह यह दर्शाता है कि कानूनी अधिकार मिलना और उसे व्यवहार में लागू करना दो अलग-अलग बातें हैं, जिनके बीच एक लंबा संघर्ष हो सकता है।

चवदार तालाब अधिकार का घटनाक्रम

* 1923: महाड़ नगरपालिका ने प्रस्ताव पारित किया कि चवदार तालाब सार्वजनिक है और सभी नागरिक इसका उपयोग कर सकते हैं। हालांकि, सामाजिक दबाव के कारण यह कानून लागू नहीं हुआ।

* 1927 (मार्च): डॉ. आंबेडकर के नेतृत्व में दलितों ने तालाब से पानी पीकर कानून का क्रियान्वयन कराया, जिसके परिणामस्वरूप हिंसा और बहिष्कार हुआ।

* 1927 (दिसंबर): मनुस्मृति दहन के माध्यम से असमानता की वैचारिक जड़ों पर प्रहार किया गया।

* 1927–1937: मामला अदालतों में चला। इस पूरी अवधि के दौरान दलितों को पानी लेने से रोका जाता रहा।

* 1937: बॉम्बे हाई कोर्ट ने अंतिम निर्णय दिया कि तालाब सार्वजनिक है और दलितों को पानी लेने का पूर्ण अधिकार है।

इस प्रकार, कानून बनने के 14 वर्ष बाद और सत्याग्रह शुरू होने के 10 वर्ष बाद दलितों को वास्तविक न्याय मिला। यह देरी साबित करती है कि सामाजिक अन्याय केवल कानून से नहीं, बल्कि संगठित संघर्ष और वैचारिक परिवर्तन से समाप्त होता है।

4. समकालीन भारत में दलितों और महिलाओं की स्थिति

महाड़ सत्याग्रह के दशकों बाद भी, दलितों और महिलाओं के लिए समानता एक सतत संघर्ष बना हुआ है। यद्यपि कानूनी और राजनीतिक स्तर पर महत्वपूर्ण प्रगति हुई है, सामाजिक और आर्थिक चुनौतियाँ आज भी गंभीर हैं।

दलित समुदाय: प्रगति और चुनौतियाँ

* प्रगति:

* कानूनी सुरक्षा: संविधान का अनुच्छेद 17 अस्पृश्यता को समाप्त करता है, और SC/ST (अत्याचार निवारण) अधिनियम जैसे कड़े कानून मौजूद हैं।

* शिक्षा और रोजगार: आरक्षण नीतियों के कारण उच्च शिक्षा और सरकारी नौकरियों में दलितों का प्रतिनिधित्व बढ़ा है।

* राजनीतिक सशक्तिकरण: लोकसभा और विधानसभाओं में आरक्षित सीटों के माध्यम से राजनीतिक प्रतिनिधित्व सुनिश्चित हुआ है।

* चुनौतियाँ:

* सामाजिक भेदभाव: ग्रामीण और शहरी क्षेत्रों में आज भी अस्पृश्यता, सार्वजनिक स्थानों पर प्रवेश से रोकना और भेदभावपूर्ण व्यवहार प्रचलित है।

* आर्थिक पिछड़ापन: दलितों की औसत आय और संपत्ति का स्तर राष्ट्रीय औसत से काफी कम है।

* हिंसा: जाति-आधारित हिंसा, भूमि संघर्ष और अपराध की घटनाएँ अभी भी एक गंभीर समस्या हैं।

.....

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਐਕੜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਮੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਨੇ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘**ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ**’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. **ਆਹਿੰਸਾ**- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. **ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. **ਵਿਵਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. **ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ**- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ,ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. **ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

Eng. Hardip Singh Chumber

भारतीय महिलाएँ: प्रगति और चुनौतियाँ

* प्रगति:

* कानूनी अधिकार: घरेलू हिंसा अधिनियम, यौन उत्पीड़न अधिनियम और दहेज-विरुद्ध कानूनों के माध्यम से महिलाओं को कानूनी सुरक्षा प्रदान की गई है।

* शिक्षा: लड़कियों की साक्षरता दर में तेजी से वृद्धि हुई है और उच्च शिक्षा में उनकी भागीदारी बढ़ी है।

* रोजगार: कार्यक्षेत्र में महिलाओं की भागीदारी बढ़ी है, और वे STEM, उद्यमिता और नेतृत्व की भूमिकाओं में आगे आ रही हैं।

* चुनौतियाँ:

* लिंग-आधारित हिंसा: बलात्कार, घरेलू हिंसा और यौन उत्पीड़न जैसी घटनाएँ आज भी व्यापक हैं।

* सामाजिक बाधाएँ: बाल विवाह, शिक्षा में भेदभाव और सीमित स्वतंत्रता जैसी सामाजिक कुरीतियाँ अभी भी मौजूद हैं।

* आर्थिक असमानता: कार्यक्षेत्र में जेंडर वेतन अंतर एक बड़ी चुनौती है, जहाँ समान काम के लिए महिलाओं को पुरुषों से कम वेतन मिलता है।

* कम प्रतिनिधित्व: राजनीति और कॉर्पोरेट नेतृत्व में महिलाओं का प्रतिनिधित्व अभी भी बहुत कम है।

दोनों समूहों के बीच आम चुनौतियाँ

विषय दलितभारतीय महिलाएँ
समानता का स्तर कानूनी अधिकार हैं, पर व्यवहार में असमानता वास्तविक है। कानूनी अधिकार हैं, पर व्यवहार में असमानता वास्तविक है।

कानूनी सुरक्षा मजबूत कानून मौजूद हैं, पर उनका क्रियान्वयन धीमा है। मजबूत कानून मौजूद हैं, पर उनका क्रियान्वयन चुनौतीपूर्ण है।

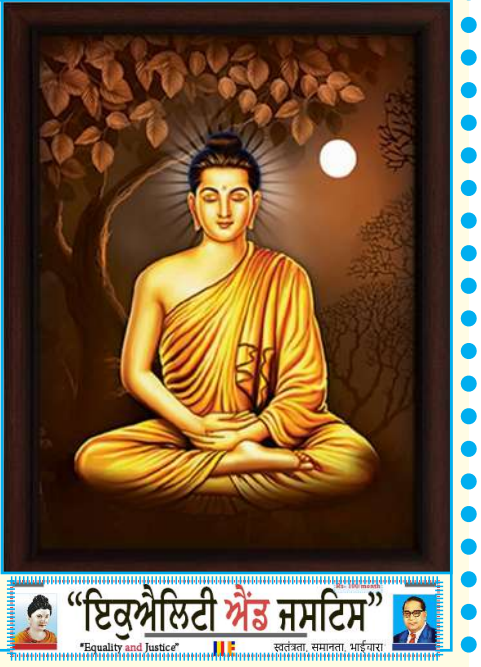
आर्थिक स्थिति आर्थिक स्तर पिछड़ा हुआ है। आर्थिक स्थिति आर्थिक स्तर पिछड़ा हुआ है। आर्थिक स्थिति आर्थिक स्तर पिछड़ा हुआ है।

हिंसा जातिगत हिंसा का सामना करते हैं। लिंग आधारित हिंसा का सामना करती हैं।

5. निष्कर्ष: महाड़ का अधूरा संघर्ष

महाड़ सत्याग्रह और मनुस्मृति दहन ने यह स्पष्ट संदेश दिया कि सच्चा न्याय केवल कानूनों से नहीं, बल्कि सामाजिक चेतना के जागरण से आता है। डॉ. आंबेडकर का कथन, “सामाजिक सुधार कानून से नहीं, जन चेतना से आता है,” आज भी उतना ही प्रासंगिक है।

भारत में आज दलितों और महिलाओं की सुरक्षा के लिए एक मजबूत कानूनी ढाँचा मौजूद है, और सामाजिक आंदोलनों का प्रभाव भी बढ़ा है। इसके बावजूद, वास्तविक समानता अभी भी एक दूर का लक्ष्य बनी हुई है। रोजमर्रा के जीवन में भेदभाव, हिंसा और आर्थिक असमानता यह दर्शाती है कि महाड़ में शुरू हुआ संघर्ष अभी समाप्त नहीं हुआ है। समानता के लिए यह लड़ाई आज भी जारी है।

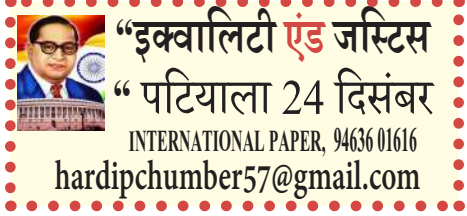

वैसे तो सत्तरहवीं सदी के शुरू में ही अंग्रेज भारत आ गए थे, उन्होंने शुरुआत में तो यही बोला था कि वह हमारे देश में कारोबार करने आए हैं, लेकिन धीरे २ उन्होंने देश की राजनीति में भी घुसपैठ करनी शुरू कर दी और बाद में उनकी ईस्ट इंडिया कंपनी ने देश की अनेक रियासतों पर अपना कब्जा कर लिया और देश को गुलाम बनाकर यहाँ के शासक बन बैठे ! जब यह गुलामी का शिकंजा कसने लगा तब देश के अनेक भागों में इनकी गुलामी की जंजीरों को काटने के लिए लाखों बहादुर देश प्रेमियों ने देश के अलग २ भागों से प्रयास करने आरम्भ कर दिए ! लेकिन इससे भी बहुत वर्ष पहले, बल्कि लगभग तीन हजार वर्ष पहले ही देश की बहुत बड़ी आबादी को देश के कुछ शांति और षडयन्त्रकारी लोगों ने पूरे देश की तकरीबन 85 प्रतिशत आबादी को गुलाम बना रखा था और इनकी गुलामी का आधार था मनुवादियों द्वारा रचित एक पुस्तक - मनुस्मृति, जिसके अंतर्गत ब्राह्मणों ने पूरे समाज को चार वर्णों (ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य और शूद्र) में बाँट दिया था ! इस मनुस्मृति के बारे में ब्राह्मण समाज के लोगों ने आम जनता के दिल-ओ-दिमाग में यह झूठ बिठा रखा था कि यह पुस्तक भगवान ने खुद लिखी हुई है और इसको मानना / सम्मान करना सबका फ़र्ज है ! इस बंदरबाँट के अधीन उन्होंने देश के पूरे प्राकृतिक संसाधनों को पहले तीन वर्णों में ही बाँट लिया था और चौथे वर्ण - शूद्रों के लिए नियम बना रखा था

असम: आदिवासियों के प्रदर्शन के बीच पश्चिमी कार्बी आंगलोंग में हिंसा, दो की मौत

सरकारी जमीन से बेदखली की मांग पर बवाल: सीएम हिमंत बिस्वा सरमा ने की शांति की अपील, खेरोनी में भारी सुरक्षा बल तैनात।

गुवाहाटी/खेरोनी: असम के पश्चिमी कार्बी आंगलोंग जिले के खेरोनी इलाके में मंगलवार को एक बार फिर हिंसा भड़क उठी, जिसमें दो लोगों की जान चली गई। क्षेत्र में तनाव इतना बढ़ गया कि उग्र भीड़ और पुलिस के बीच भीषण झड़पें हुईं। उपद्रवियों ने दुकानों में तोड़फोड़ की, वाहनों को आग के हवाले कर दिया और सुरक्षा बलों पर पत्थरों, बमों और तीरों से हमला कर दिया।

यह पूरा विवाद कार्बी आदिवासी समुदाय द्वारा सरकारी भूमि—विशेष रूप से विलेज ग्रेजिंग रिजर्व (VGR) और प्रोफेशनल ग्रेजिंग रिजर्व (PGR)—से “बाहरी लोगों” को बेदखल करने की मांग को लेकर शुरू हुआ है।

निषेधाज्ञा के बावजूद नहीं थमा बवाल

भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता (BNSS) की धारा 163 लागू होने के बावजूद, गुवाहाटी से लगभग 190 किलोमीटर दूर खेरोनी में स्थिति नियंत्रण से बाहर होती दिखी। सोमवार को शुरू हुई हिंसा मंगलवार को और उग्र हो गई। हिंसा में जान गंवाने वालों में

एक दिव्यांग व्यक्ति शामिल है, जो गैर-आदिवासी समुदाय से था। उपद्रवियों द्वारा एक इमारत में आग लगा दिए जाने के कारण वह अंदर फंस गया और जलकर उसकी दर्दनाक मौत हो गई। वहीं, दूसरे मृतक की पहचान एक आदिवासी प्रदर्शनकारी के रूप में हुई है, जिसने झड़प के दौरान लगी चोटों के कारण दम तोड़ दिया।

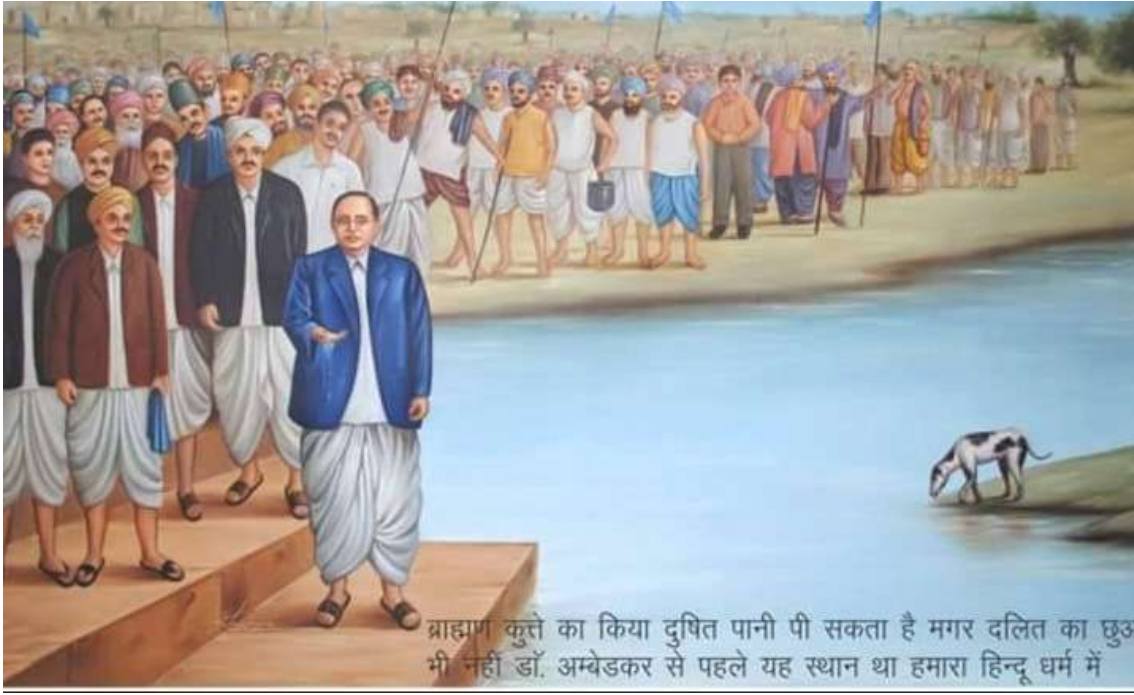
मुख्यमंत्री ने जताई चिंता, अतिरिक्त बल की तैनाती

असम के मुख्यमंत्री हिमंत बिस्वा सरमा ने इन मौतों की पुष्टि करते हुए इसे “बेहद दुखद” बताया है। उन्होंने कहा कि वह जिले और पड़ोसी कार्बी आंगलोंग स्वायत्त परिषद (KAAC) के तहत आने वाले क्षेत्रों की स्थिति पर पैनी नजर बनाए हुए हैं।

सीएम सरमा ने कहा, “शांति बनाए रखने के लिए बुधवार को खेरोनी में अतिरिक्त सुरक्षा बलों को तैनात किया जाएगा। हम सामान्य स्थिति बहाल करने और बातचीत के जरिए मुद्दों को

कि आपके कोई अधिकार नहीं हैं, आप केवल पहले तीन वर्णों की सेवा ही करते रहो ! उनको पढ़ाई लिखाई, जमीन जायदाद का कोई अधिकार नहीं, इतना ही नहीं, उनको अपनी सुरक्षा का भी कोई अधिकार नहीं (वह कोई हथियार भी नहीं रख सकते थे), पहले तीन वर्णों के लोग उनपर जितना मर्जी जुल्म जबरजस्ती करते रहें, वह अपनी हिफाजत के लिए कोई हथियार भी नहीं उठा सकते थे !

समय २ इस दलित शोषित / वंचित समाज के हजारों विद्वानों ने अपने खोये हुए अधिकार वापिस लेने के अनेक प्रयास किये, लेकिन ब्राह्मणवादी / मनुवादी प्रवृत्ति के लोगों के दिल उनके लिए कभी नहीं पसीजे, बल्कि जब २ दलितों ने अपने जीवनयापन के मौलिक अधिकार माँगने की कोशिश की, इन मनुवादियों ने उनके ऊपर और जुल्म किये ! अनुसूचित जाति, अनुसूचित जनजाति और अन्य पिछड़े वर्ग के लोगों को सार्वजनिक स्थानों से पानी लेने का भी अधिकार नहीं था ! जगह २ खोदे गए कुओं, झीलों और तालाबों वगैरह से कुत्ते, बिल्लियाँ या

भीम राँव अम्बेडकर का उदय हुआ, वह दलित समाज के 1912 में पहले ग्रेजुएट और 1916 में पहले एम ए पास करने वाले विद्यार्थी थे और अपने समाज की ऐसी दुर्दशा देखकर उनको बड़ी तकलीफ़ होती थी । उन्होंने दलितों की ऐसी गुलामी की जंजीरें काटने के लिए अनेक प्रयास किये, लेकिन कट्टरपन्थी, अस्पृशता और छुआछूत को मानने वाले मनुवादी लोग इस मामले में किसी की नहीं सुनते थे और ना ही शूद्रों को

बावजूद, हम अत्यधिक संयम बरत रहे हैं और केवल आंसू गैस व रबर की गोलियों का इस्तेमाल कर रहे हैं।” उन्होंने चेतावनी दी कि यदि हिंसा नहीं रुकी तो सख्त कानूनी कार्रवाई की जाएगी।

अफवाह ने भड़काई आग

इससे पहले सोमवार को मुख्यमंत्री सरमा ने स्पष्ट किया था कि पुलिस द्वारा कुछ लोगों की गिरफ्तारी की अफवाह ने हिंसा को हवा दी। उन्होंने कहा, “यह झूठी खबर फैलाई गई कि खेरोनी में अनशन पर बैठे नौ लोगों को पुलिस ने रविवार रात गिरफ्तार कर लिया है। जबकि वास्तविकता यह थी कि उनकी बिगड़ती तबीयत को देखते हुए उन्हें इलाज के लिए गुवाहाटी लाया गया था।”

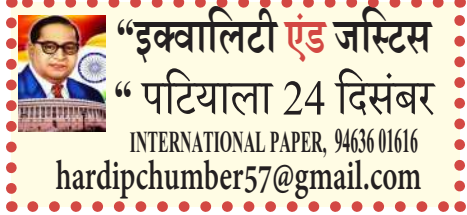
मुख्यमंत्री ने यह भी स्पष्ट किया कि सरकार प्रदर्शनकारियों की बेदखली की मांग पर तत्काल कार्रवाई करने में असमर्थ है क्योंकि यह मामला अभी न्यायालय के अधीन (sub judge) है। गौरतलब है कि कथित बसने वालों (settlers) ने KAAC अधिकारियों द्वारा दिए गए बेदखली नोटिस पर रोक लगाने के लिए गुवाहाटी उच्च न्यायालय में कई याचिकाएं दायर कर रखी हैं।

डीजीपी ने बताया कि प्रदर्शनकारियों ने हिंसा न करने का वादा किया था, लेकिन इसके बावजूद उन्होंने दुकानों पर हमले किए और गैस सिलेंडर तक फोड़ दिए। उन्होंने कहा, “हम पर बमों से हमला किया गया और हमारे एक जवान को तीर भी लगा। इसके

फिर गाय, भैंस, भेड़, बकरियाँ तो पानी पी सकती थी, लेकिन शूद्र समाज के लोग वहाँ से पानी नहीं ले सकते थे ! महात्मा गौतम बुद्ध, गुरु रविदास जी, संत कबीर जी, गुरु घासी दास, समाजिक क्रांति के अग्रदूत राष्ट्रपिता ज्योतिबा फूले और उनकी पत्नी सावित्री बाई फूले और रामजी सकपाल इत्यादि ने

भी अपने समय में दलितों को उनके खोये हुए अधिकार पाने के लिए सैकड़ों संघर्ष किए, लेकिन मनुवादियों ने इस दिशा में कोई खास सामाजिक परिवर्तन होने नहीं दिया ! फिर देश के बौद्धिक और राजनैतिक पटल पर बाबा साहेब डॉ.

भीम राँव अम्बेडकर का उदय हुआ, वह दलित समाज के 1912 में पहले ग्रेजुएट और 1916 में पहले एम ए पास करने वाले विद्यार्थी थे और अपने समाज की ऐसी दुर्दशा देखकर उनको बड़ी तकलीफ़ होती थी । उन्होंने दलितों की ऐसी गुलामी की जंजीरें काटने के लिए अनेक प्रयास किये, लेकिन कट्टरपन्थी, अस्पृशता और छुआछूत को मानने वाले मनुवादी लोग इस मामले में किसी की नहीं सुनते थे और ना ही शूद्रों को

अमेरिकी सीमा गश्ती दल के अधिकारियों ने अमेरिका में अवैध रूप से रह रहे 30 भारतीय नागरिकों को गिरफ्तार किया है। अमेरिकी सीमा शुल्क एवं सीमा सुरक्षा (सीबीपी) ने पिछले सप्ताह एक बयान में बताया कि कैलिफोर्निया के एल सेंट्रो सेक्टर में सीमा गश्ती के कई एजेंट ने आब्रजन चौकियों पर वाहनों को रोककर और अंतर-

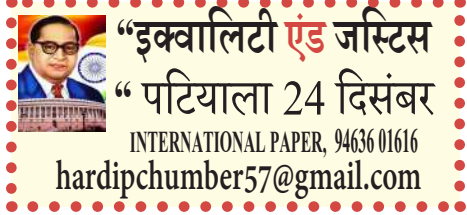
एजेंसी अभियानों के दौरान ऐसे कई अवैध प्रवासियों को गिरफ्तार किया जिनके पास वाणिज्यिक वाहन चलाने के लाइसेंस थे। अधिकारियों ने 23 नवंबर से 12 दिसंबर के बीच अंतरराज्यीय मार्गों पर वाणिज्यिक चालक लाइसेंस के साथ सेमीट्रक चला रहे

कोई आर्थिक, सामाजिक और प्रशासनिक अधिकार देने के पक्ष में थे ! वह तो केवल समाज में अपनी प्रभुसत्ता बनाये रखने में ही रूचि रखते थे, वह लोग सामाजिक भाईचारा और समानता नहीं, अपनी हेकड़ी बनाए रखना चाहते थे !

बाबा साहेब डॉ अम्बेडकर ने इस मामले में अंग्रेज हुकूमत की भी सहायता लेनी चाही, लेकिन ब्राह्मणों ने उनको भी बोल दिया कि यह हमारी धार्मिक और समाजिक व्यवस्था हजारों वर्षों से चली आ रही है, आप इसमें दखल मत देना ! लेकिन पानी एक ऐसा मसला है जिसके बिना जीवन यापन करना बहुत ही कठिन कार्य होता है। बाबा साहेब के बार २ अगड़ी जातियों के लोगों से वार्तालाप करने से भी कुछ हासिल नहीं हो रहा था ! छोटे मोटे तो क्या, हिंदुओं के उस वक्त के सबसे बड़े नेता महात्मा गाँधी भी इस मुद्दे पर दलितों की समस्या समझने को तैयार

अमेरिका में अवैध रूप से रह रहे 30 भारतीयों सहित 42 गिरफ्तार

अमेरिकी सीमा गश्ती दल के अधिकारियों ने अमेरिका में अवैध रूप से रह रहे 30 भारतीय नागरिकों को गिरफ्तार किया है। अमेरिकी सीमा शुल्क एवं सीमा सुरक्षा (सीबीपी) ने पिछले सप्ताह एक बयान में बताया कि कैलिफोर्निया के एल सेंट्रो सेक्टर में सीमा गश्ती के कई एजेंट ने आब्रजन चौकियों पर वाहनों को रोककर और अंतर-

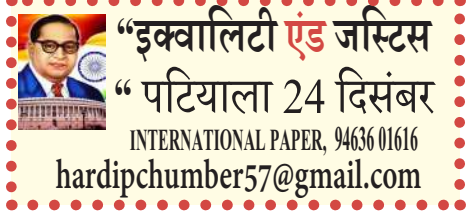
एजेंसी अभियानों के दौरान ऐसे कई अवैध प्रवासियों को गिरफ्तार किया जिनके पास वाणिज्यिक वाहन चलाने के लाइसेंस थे। अधिकारियों ने 23 नवंबर से 12 दिसंबर के बीच अंतरराज्यीय मार्गों पर वाणिज्यिक चालक लाइसेंस के साथ सेमीट्रक चला रहे

वाणिज्यिक चालक लाइसेंस जारी किए थे; फ्लोरिडा, इलिनोइस, इंडियाना, ओहियो, मैरीलैंड, मिनेसोटा, न्यू जर्सी, न्यूयॉर्क, पेंसिल्वेनिया और वाशिंगटन द्वारा आठ-आठ लाइसेंस जारी किए गए थे।

सीबीपी ने बताया कि इस अंतर-एजेंसी अभियान का उद्देश्य आब्रजन कानून के उल्लंघनों को लागू करना, अमेरिकी राजमार्गों की सुरक्षा करना और वाणिज्यिक परिवहन क्षेत्र में नियामक मानकों को बनाए रखना था।

पंजाब-हरियाणा में बढ़ी ठिठुरन, गुरदासपुर सबसे ठंडा; जानें बाकी जिलों का हाल

हरियाणा में नारनौल सबसे ठंडा स्थान रहा, जहां पारा गिरकर 5.4 डिग्री सेल्सियस तक पहुंचा

पंजाब और हरियाणा में बुधवार को कड़ाके की ठंड का प्रकोप बढ़ गया। इस कारण गुरदासपुर क्षेत्र का सबसे ठंडा स्थान रहा। मौसम विज्ञान विभाग के अनुसार, पंजाब के गुरदासपुर में न्यूनतम तापमान 5.3 डिग्री सेल्सियस दर्ज किया गया। फरीदकोट भी कड़ाके की

ठंड का चपट म रहा, जहां न्यूनतम तापमान 5.5 डिग्री सेल्सियस दर्ज किया गया। विभाग ने बताया कि अमृतसर में न्यूनतम तापमान सात डिग्री, लुधियाना में 9.4

डिग्री, पटियाला में 9.8 डिग्री, बठिंडा में 7.2 डिग्री और फिरोजपुर में 8.5 डिग्री सेल्सियस दर्ज किया गया। पंजाब और हरियाणा की साझा राजधानी चंडीगढ़ में